

Dedicated to innovation

Position paper ten behoeve van rondetafelgesprek Drones 8 maart 2018

Het NLR is de onafhankelijke Nederlandse kennisinstelling voor de Lucht- en Ruimtevaart. NLR ondersteunt de industrie en overheden bij het ontwikkelen en realiseren van dronetoepassingen. Daartoe is het NLR betrokken bij verschillende nationale en internationale drone initiatieven en projecten om kennis op te bouwen en toe te passen in Nederland. Het NLR heeft het Nederlands RPAS Test Centre (NRTC) opgericht, waar in een gesloten luchtruim van circa 15 km² wordt geëxperimenteerd met drones, sensoren en systemen. Ter ondersteuning van overheidsdiensten en MKB is het NLR een erkende opleider van dronepiloten en keuringsinstantie voor drones. De ontwikkeling van regelgeving en certificatie zijn belangrijke randvoorwaarden, waaraan het NLR ook bijdraagt. Dit alles gebeurt in nauwe samenwerking met de dronesector, kennisinstellingen en de overheid. De komende jaren richt NLR zich op veilige en duurzame integratie van drones in het luchtruim, ontwikkeling van nieuwe dronetechnologieën en ondersteuning van kansrijke toepassingen.

Drones hebben diverse kansrijke maatschappelijke en economische toepassingsdomeinen. De kansen voor bijvoorbeeld medisch transport, installatie-inspecties en precisielandbouw waar NLR bij betrokken is, vergen het kunnen vliegen buiten gezichtsveld van de piloot, 's nachts, of zelfs volledig autonoom vliegen; het kunnen vliegen dichtbij of over wegen, en nabij of zelfs óp luchthavens. Deze zaken zijn echter nog niet op een voldoende kosteneffectieve en vlotte manier te realiseren.

Experimenteren is essentieel om de kansen veilig en duurzaam te kunnen benutten. We zien een positieve inzet van IenW, maar ook een aantal zaken die innovatie en experimenteren met drones in Nederland bemoeilijken:

1. **Regeling testcentra:** een besluit over hoe de bevoegdheden precies te regelen, is er nog niet. Duidelijkheid, snelheid en consistentie zijn essentieel, om verder tijdverlies en desinvesteringen te voorkomen.
2. **Eisen aan drone operaties, experimenten en daarvoor gebruikte drones:** gebeurt nu op case-by-case basis. Dit zorgt voor hoge kosten en doorlooptijden. Door frequenter en gestandaardiseerd te opereren, wordt het mogelijk om een betere risico-inschatting te maken. Hierdoor kunnen de eisen inclusief keuringen minder onnodig conservatief (en dus belastend) worden. Ook U-Space (het in ontwikkeling zijnde Europese luchtverkeersmanagementsysteem voor onbemande luchtvaart) zal hierbij helpen. Het is essentieel om snel hiermee te gaan experimenteren om zo de voordelen te kunnen benutten voor de Nederlandse situatie.
3. **Investeringsbereidheid:** ten opzichte van het buitenland missen we krachtige spelers die in Nederland op basis van een maatschappelijke of economische casus investeren in drone toepassingen en experimenten. Mogelijkheden liggen in een goede publiek-private samenwerking (bijv. het lopende experiment voor medicijntransport naar Schiermonnikoog). Maar wat we in algemene zin in Nederland zien, is niet in lijn met de ambitie dat Nederland vooroploopt op een aantal kansrijke domeinen voor dronetoepassing zoals agro-food, smart logistics, veiligheid en security, en infrastructuur inspecties.

Verder ziet NLR nog de volgende zaken ten aanzien van drones veiligheid en duurzaamheid. De informatievoorziening voor particulier dronegebruik moet en kan beter. Er zijn al diverse goede initiatieven van marktpartijen, maar een voldoende nauwkeurige en tijdige onderliggende gegevensvoorziening (over bijvoorbeeld tijdelijke no-fly zones) ontbreekt nog. Doorpakken op het hiervoor opgezette plan (samenwerking IenW, LVNL, Kadaster, NLR, en marktpartijen) is essentieel. Verder is het nodig gezien de voorziene groei in dronegebruik, om effecten op de omgeving (dronegeluid, externe veiligheid) en circulariteit goed in kaart te brengen.